

הדבר

נהיה

הצהרת
צוות ליגוניר
על אודות המשיח

בשר

הדבר נהיה בשר

הצהרת
צוות ליגוניר
על אודות המשיח

Copyright © 2016 by Ligonier Ministries
Second edition
www.ligonier.org

כל המובאות מהברית החדשה לקוחות מהתרגום החדש של הברית החדשה.
© כל הזכויות לתרגום החדש של הברית החדשה שמורות לחברה לכתבי הקודש בישראל.

מ יהו ישוע המשיח? קשה למצוא אדם שאין לו תשובה על שאלה זו, גם אם תשובותיו שטחיות, נעדרות בסיס או מוטעות לחלוטין. האמת על אודות ישוע היא החשובה, ולא דעתם של בני האדם... ולתשובה על שאלה זו יש חשיבות הנוגעת לנצח.

אנשים המגדירים את עצמם משיחיים מתיימרים להיות חסידי המשיח. דעתם על המשיח משתקפת במה שהם אומרים על אודותיו. היא עשויה לבצבץ מבעד לדבריהם או להיות מוצגת בבירור ובמודע. היא עשויה להיות ביטוי למשמעות העמוקה של הנאמר בהתגלות שבכתבי הקודש ולחשיבה המשיחית בנושא לאורך הדורות, או משום חידוש המנותק מדבר אלוהים. אבל אין משיחי שאין לו דעה על אודות המשיח.

נאמנות למשיח היא מוקד האמונה המשיחית. מסיבה זו, קהילת המשיח פועלת לאורך הדורות להציג את המשיח כפי שהוא נגלה במהלך ההיסטוריה האנושית ובכתבי הקודש, ולא כפרי הדמיון. בהצהרות אמונה כגון הצהרות האמונה של ניקאה (Nicea), קלקדון (Chalcedon), וסטמינסטר (Westminster) והיידלברג (Heidleberg), נתנו משיחיים שונים בימינו ואינן מובנות כהלכה, מצב הגורם לבלבול בדרך כלל, הצהרות אלה נזנחות בימינו ואינן מובנות כהלכה, מצב הגורם לבלבול רב באשר לטבעו ולפועלו של המשיח. הצהרה זו של צוות ליגונר נוסחה בשאיפה לרומם את שם המשיח ולטפח את אמונת קהילתו. היא שואפת להציג את תמצית דעת הקהילה הנאמנה לכתובים, כפי שזו באה לידי ביטוי לאורך השנים, ולעשות זאת בלשון קלה להבנה ומועילה להוראה ובאופן שיאפשר לה לשמש בסיס משותף לקהילות משיחיות מזרמים שונים. היא איננה שואפת לרשת את מקומן של הצהרות הקהילה השונות כפי שאלה נוסחו במהלך ההיסטוריה, אלא להתווסף להן כמוסף המסכם את הנאמר בהן על הוויית המשיח ופועלו.

יהי רצון שהמשיח יעשה בהצהרה זו שימוש לקידום מלכותו וחזוקה.

בשם בן האלוהים שהיה לאדם, הנביא, הכהן והמלך שלנו,

ר"צ' ספרול

אביב 2016

אנחנו מצהירים בזאת על אמונתנו
בסוד ובפלא שבעובדה שאלוהים היה לאדם,
ושמחים בישועה האדירה שניתנה לנו
באמצעות ישוע המשיח אדוננו.

עם האב ועם הרוח,
הבן ברא את כל הקיים,
מקיים את הכול
ומחדש את הכול.
בהיותו אלוהים במלוא משמעות המילה
הוא היה לאדם במלוא משמעות המילה,
היו לו שני טבעים בהווייה אישיותית אחת.

הוא נולד לבתולה מרים
וחי בינינו.
הוא נצלב, מת ונקבר,
וביום השלישי קם,
ועלה לשמיים,
והוא ישוב בכבוד לשפוט את העולם.

למעננו
הוא קיים את התורה,
כיפר על חטאים
וסיפק את זעם אלוהים.
הוא לבש את בלויי הסחבות המזוהמים שלבשנו
והעניק לנו את גלימת צדקתו.

הוא הנביא, הכוהן והמלך שלנו,
הוא בונה את קהילתו,
הוא מתפלל בעדנו
והוא מולך על הכול.

ישוע המשיח הוא האדון ה'
אנחנו מהללים לנצח את שמו הקדוש.

אמן.

הצהרות והכחשות

בצירוף
ראיות
מהכתובים

סעיף א אנחנו מצהירים בזאת שישוע הוא התגלמות בן האלוהים שהופיע עלי אדמות במהלך ההיסטוריה האנושית, השני באחדות האלוהית המשולשת והנצחית. הוא המשיח המובטח¹. אנחנו מכחישים את הטענה שישוע היה אדם בלבד, או שהוא יציר דמיונה של הקהילה הראשונה.

סעיף ב אנחנו מצהירים בזאת שבאחדות האלוהית האחת המשולשת והנצחית, הבן הוא יילוד נצחי, שותף מלא ושווה עם האב ועם הרוח (homouosios) במהות ההוויה האלוהית (essence)². אנחנו מכחישים שהבן רק דומה לאלוהים (homoiousios), או שהוא אומץ על-ידי האב והיה לבנו. אנחנו מכחישים את הטענה שהבן נחות באופן כלשהו ביחס לאב ובאשר להוויה האלוהית האחת.

סעיף ג אנחנו מצהירים בזאת, לצד הצהרות ניקאה (the Nicean Creed) וקלקדון (the Chalcedonian Creed), שישוע המשיח הוא אלוהים במלוא משמעות המילה ואדם במלוא משמעות המילה, שיש לו שני טבעים (natures) המאוחדים לנצח בהוויה האישיותית (person) האחת³. אנחנו מכחישים את הטענה שהבן נברא. אנחנו מכחישים את הטענה שבזמן כלשהו הבן לא היה אלוהים. אנחנו מכחישים את הטענה שגופו האנושי של ישוע המשיח ונפשו האנושית, היו קיימים לפני שהמשיח היה לאדם במהלך ההיסטוריה האנושית.

סעיף ד אנחנו מצהירים בזאת ששני הטבעים של ישוע המשיח מאוחדים במה שמכונה האיחוד ההיפוסטאטי (hypostatic union), שני טבעים המאוחדים בהווייה האישיותית האחת, בלי שהאחד יתמזג בשני, בלי שיהיה ניתן להפריד ביניהם או לחלק אותם, אף שניתן להבחין ביניהם⁴.

¹ בראשית היה הדבר, והדבר היה עם האֱלֹהִים, ואלהים היה הדבר. הוא הָיָה בְּרֵאשִׁית עִם הָאֱלֹהִים... הַדָּבָר נִהְיָ בְּשֵׁר וְשָׁכַן בְּתוֹכֵנוּ; וְאַנְחֵנוּ רָאִינוּ אֶת כְּבוֹדוֹ, כְּבוֹד בֶּן יָחִיד מִלִּפְנֵי אָבִיו, מְלֵא חֶסֶד וְאַמֶּת... הַדָּבָר נִהְיָ בְּשֵׁר וְשָׁכַן בְּתוֹכֵנוּ; וְאַנְחֵנוּ רָאִינוּ אֶת כְּבוֹדוֹ, כְּבוֹד בֶּן יָחִיד מִלִּפְנֵי אָבִיו, מְלֵא חֶסֶד וְאַמֶּת (יוחנן א 1, 14). ראו גם תהילים קי 1; מתי ג 17, ח 29, טז 16; מרקוס א 1, 11, טו 39; לוקס כב 70; יוחנן ד 25-26; מעשי השליחים ה 42, ט 22; גלטים ד 4; פיליפיים ב 6; קולוסים ב 9; עבריים ה 7; האיגרת הראשונה של יוחנן ה 20.

² לְכֵן וְעָשׂוּ אֶת כָּל הַגְּזִימִים לְתִלְמִידִים, הַטְּבִילוּ אוֹתָם לְשֵׁם הָאָב וְהַבֶּן וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ (מתי כח 19). ראו גם יוחנן א 18, ג 16-18, י 30, כ 28; השנייה לקורנתים יג 14; אפסים ב 18.

³ בְּמִשְׁתִּיחַ, בְּגוֹפוֹ, שׁוֹכֵן כָּל מְלֵוא הָאֱלֹהוּת (קולוסים ב 9). ראו גם לוקס א 35; רומים ט 5; האיגרת הראשונה לטימותיאוס א 16; האיגרת הראשונה של פטרוס ג 18.

⁴ עָנָה שְׁמַעוֹן פִּיפָא וְאַמֶּר: "אֵתָהּ הַמְּשִׁיחַ, בֶּן אֱלֹהִים חַיִּים!" אָמַר לוֹ יִשְׁעָ: "אֲשֶׁרִיד שְׁמַעוֹן בְּרִ יוֹנָה, כִּי לֹא בְּשֵׁר נָדַם

אנחנו מכחישים את הטענה שכל ניסיון להבחין בין שני הטבעים פירושו להפריד ביניהם.

סעיף ה אנחנו מצהירים בזאת שכאשר היה ישוע המשיח לאדם, הטבעים האלוהיים והאנושיים שלו לא איבדו מהתכונות המאפיינות אותם. שני הטבעים הם של האישיות האחת, ישוע המשיח⁵. אנחנו מכחישים את הטענה שיש לטבעו האנושי של ישוע המשיח תכונות אלוהיות או שטבע זה מסוגל להכיל את הטבע האלוהי. אנחנו מכחישים את הטענה שהטבע האלוהי העביר תכונות אלוהיות לטבע האנושי. אנחנו מכחישים את הטענה שהבן וויתר על אי אלה מתכונותיו האלוהיות כאשר היה לאדם.

סעיף ו אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח הוא צלמו הנראה של אלוהים, שהוא קנה המידה לאנושיות כפי שזו נועדה להיות, ושעם השלמת ישועתנו הוא ישנה אותנו כך שנידמה לו⁶. אנחנו מכחישים את הטענה שאנושיותו של ישוע המשיח לא הייתה מלאה, שהוא רק נראה כאדם או שלא הייתה לו נפש אנושית ויכולת חשיבה הגיונית. אנחנו מכחישים את הטענה שבאיחוד של הטבעים לקח הבן לעצמו אישיות אנושית ולא את הטבע האנושי עצמו.

סעיף ז אנחנו מצהירים בזאת שהיו לישוע המשיח במעמדו הנחות כאדם עלי אדמות, כלכל האדם, כל המגבלות הטבעיות והחולשות הנפוצות שיש לבני האדם מטבעם. אנחנו מצהירים בזאת שהוא דמה לנו בכל מובן, מלבד קיומו של החטא⁷.

גְּלָה לָהּ, אֶלְאָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים (מתי טז 17-17). ראו גם לוקס א 35, 43; יוחנן א 3-1, ח 58, יז 5; מעשי השליחים כ 28; רומים א 3, ט 5; האיגרת השנייה לקורינתים ח 9; קולוסים ב 9; האיגרת הראשונה לטימותיאוס ג 16; האיגרת הראשונה של פטרוס ג 18; התגלות א 17, 8, כב 13.

⁵ יְהִי בְכֶם הַלֶּךְ רֹחַן זֶה אֲשֶׁר הָיָה בְּמִשְׁחֵי יֵשׁוּעַ הוּא אֲשֶׁר הָיָה קִזְּם בְּדִמּוֹת אֱלֹהִים לֹא חָשַׁב לְשַׁלֵּל הַיּוֹת שְׁוֹנָה לְאֱלֹהִים, אֶלְאָ הָרִיק אֶת עֲצָמוֹ, נָטַל דְּמוֹת עֶבֶד וְנִהְיָ כְּבִנֵי אָדָם; וְכִאֲשֶׁר הָיָה בְּצַוְרָתוֹ פְּאָדָם (פיליפיים ב 5-7). ראו גם מתי ט 10, טז 16, יט 28; יוחנן א 1, יא 27, 35, כ 28; רומים א 4-3, ט 5; אפססים א 20-22; קולוסים א 16-17, ב 9-10; האיגרת הראשונה לטימותיאוס ג 16; עברים א 3, 8-9; האיגרת הראשונה של פטרוס ג 18; האיגרת השנייה של פטרוס א 1.

⁶ הוּא צֶלֶם שֶׁל הָאֱלֹהִים הַבְּלִיַּי נְרָאָה, כְּכֹר כֵּל בְּרִיאָה. כִּי בּוֹ נִבְרָא כֵּל אֲשֶׁר בְּשָׁמִים וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ, מִה שְׁנִרְאָה וּמִה שְׁבִלְתֵי נְרָאָה, גַּם כְּסֹאוֹת וְרִשְׁיֹת וְגַם מְמִשְׁלוֹת וְשִׁלְטוֹנוֹת. הַכֵּל נִבְרָא בְּאִמְצָעוֹתָיו וְלִמְעַנּוֹ (קולוסים א 15-16). ראו גם רומים ח 29; האיגרת השנייה לקורינתים ד 4-6; אפססים א 20-24; עברים א 3-4.

⁷ הָיָה עֲלָיו לְהַדְמוֹת לְאִחָיו בְּכֵל דְבָר, לְמַעַן יִהְיֶה כֵּהֵן גְּדוֹל בְּחֵמּוֹ וְנִאֲמֹן בְּעֵינָיו אֱלֹהִים לְכַפֵּר עַל חַטָּאֵי הָעָם. כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא עֲצָמוֹ סָבַל בְּאֲשֶׁר הִתְנַסָּה, הוּא יָכוֹל לְעֹזֵר לְאֱלֹהֵי אֲשֶׁר נִתְּנָהּ בְּנִסְיוֹן (עבר' ב 17-18). ראו גם מיכה ה 1; לוקס ב 52; רומים ח 3; גלטים ד 4; פיליפיים ב 5-8; עברים ד 15.

הצהרת צוות ליגוניר על אודות המשיח | הצהרות והכחות

אנחנו מכחישים את הטענה שישוע המשיח חטא. אנחנו מכחישים את הטענה שישוע המשיח לא חווה - באמת ובתמים - סבל, פיתויים וכאב. אנחנו מכחישים את הטענה שהחטא מהותי לטבע האנושי, ואת הטענה שהעובדה שהמשיח לא חטא אינה אפשרית לאור טבעו האנושי.

סעיף ח

אנחנו מצהירים בזאת כעובדה היסטורית שישוע המשיח הולד בדרך נס בכוח רוח הקודש, ונולד למרים בעת שהייתה בתולה. אנחנו מצהירים בזאת, בהסכמה עם הצהרת קלקדון, שנכון לכנות את מרים "אם אלוהים" (theotokos) במובן זה שהבן שילדה הוא בן האלוהים, האישיות השנייה באחדות האלוהית המשולשת הקדושה, שהיה לאדם.⁸

אנחנו מכחישים את הטענה שישוע המשיח קיבל ממרים את טבעו האלוהי או את היותו נקי מחטא.

סעיף ט

אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח הוא האדם השני, ראש האנושות החדשה, שהגשים את משימתו בשלמות, בדיוק בנקודות כולן שבהן כשל האדם הראשון, ושישוע המשיח הוא ראש לעמו, הנקרא גם גוף המשיח.⁹

אנחנו מכחישים את הטענה שישוע לקח לעצמו טבע אנושי חוטא, או שירש את אשמת חטאו של האדם הראשון ואת תוצאותיה של אשמה זו.

סעיף י

אנחנו מצהירים בזאת שהמשיח ציית למצוות אלוהים בחייו (ציות פעיל) ובמותו (ציות סביל). באורח חייו המושלם קיים המשיח למעננו

⁸ פְּחָדָשׁ הַשִּׁישִׁי נִשְׁלַח הַמַּלְאָךְ גְּבַרְיֵאל מֵאֵת הָאֱלֹהִים לְעִיר בְּגִלְיָל, אֲשֶׁר שָׁמָּה נִצְרַת, אֶל בְּתוּלָה מְאֻרְסָת לְאִישׁ מִבֵּית דָּוִד וְשֵׁמוֹ יוֹסֵף, וְשֵׁם הַבְּתוּלָה מֵרְיָם (לוקס א 26-27). ראו גם מתי א 23, ב 11; לוקס א 31, 35, 43; רומים א 3; גלטים 4.

⁹ פְּשָׁם שְׁעַל־יְדֵי אָדָם אֶחָד בָּא הַחֲטָא לְעוֹלָם, וְעָקֵב הַחֲטָא בָּא הַמָּוֶת, כִּן עֵבֶר הַמָּוֶת לְכָל בְּנֵי אָדָם מִשּׁוֹם שְׁכָלָם חֲטָאוּ. הֵרִי עוֹד לִפְנֵי הַתּוֹרָה הִיָּה הַחֲטָא בְּעוֹלָם, אֲלָא שְׁאִין הוּא נְחָשֵׁב בְּאִין תּוֹרָה. בְּכָל זֹאת שְׁלַט הַמָּוֶת מֵאָדָם וְעַד מוֹשֶׁה גַם עַל אֵלֶּה שְׁלֵא חֲטָאוּ בְּעִבְרָה דּוֹמָה לְעִבְרָה שֶׁל אָדָם, אֲשֶׁר הוּא דְמוּת מִקְבִּילָה לְאֶחָד שְׁהִיָּה עֵתִיד לְבּוֹא. אוּלָם לֹא הִרִי הַעֲבָרָה פְּהִירֵי מִתְּנַת הַחֲסֵד; שְׁכֵן אִם בְּגִלְל הַעֲבָרָה שֶׁל אֶחָד מִתּוֹ הִרְבִּים, עַל אַחַת כְּפֹהוּ וְכֹמָה, בְּחֲסֵד הָאָדָם הָאֶחָד יִשְׁוֶה הַמְּשִׁיחִי, שְׁפִעו לְרַבִּים חֲסֵד אֱלֹהִים וּמִתְּנָתוֹ. וְאִין הַמִּתְּנָה כְּמַעֲשֵׂה הָאֶחָד שְׁחֲטָא; כִּי הַמּוֹשֶׁפֵט עָקֵב עֲבָרָה אַחַת יֵצֵא לְהַרְשָׁעָה, אֲבָל לְאַחַר עֲבֻרוֹת רַבּוֹת מִתְּנַת הַחֲסֵד הִיא זְכוּיָה. שְׁהִיָּה אִם עַל־יְדֵי עֲבָרָה שֶׁל אָדָם אֶחָד מִלֶּפְנֵי הַמָּוֶת, כִּל שְׁכֵן הַמְּקַבְּלִים אֵת שְׁפִעַ הַחֲסֵד וְאֵת מִתְּנַת הַצְּדָקָה יִמְלִכּוּ בְּחִיִּים בְּגִלְל הָאֶחָד יִשְׁוֶה הַמְּשִׁיחִי. וְכֵן, כְּשֶׁם שְׁעֵבְרָה אַחַת הִיא הַרְשָׁעָה לְכָל בְּנֵי אָדָם, כֵּן גַם מַעֲשֵׂה צְדָקָה אֶחָד הוּא זְכוּיָה שֶׁל חִיִּים לְכָל בְּנֵי אָדָם. כִּי כְּשֶׁם שְׁבִגְלָל אִי־צִיּוּתוֹ שֶׁל אָדָם אֶחָד נַעֲשׂוֹ הִרְבִּים לְחוֹטְאִים, כֵּן גַם בְּגִלְל צִיּוּתוֹ שֶׁל הָאֶחָד יַעֲשׂוֹ הִרְבִּים לְצַדִּיקִים. הַתּוֹרָה בָּאָה וּבְכָךְ רַבּוּ הַעֲבֻרוֹת. אֲבָל הִיכּוּ שֶׁהַתְּרַבָּה הַחֲטָא, הַחֲסֵד שְׁפִעַ עוֹד יוֹתֵר. וְכֵן כְּשֶׁם שֶׁהַחֲטָא מְשַׁל בְּמָוֶת, כֵּן גַם יְמַשֵּׁל הַחֲסֵד בְּאִמְצָעוֹת צְדָקָה, וְהַתּוֹצֵאָה - חִי עוֹלָם עַל־יְדֵי יִשְׁוֶה הַמְּשִׁיחִי אֲדוֹנָנוּ (רומים ה 12-21). ראו גם האגרת הראשונה לקורינתים טו 20, 22-45; אפסים ב 14-16, ה 23; קולוסים א 18.

ובשמנו את כל דרישותיה הצודקות של תורת אלוהים, ושבמותו
נשא על הצלב את עונש חטאינו¹⁰.

אנחנו מכחישים את הטענה שהמשיח כשל בעניין כלשהו, שלא ציית או
לא מילא בשלמות את תורת אלוהים. אנחנו מכחישים את הטענה
שהוא ביטל את הממד המוסרי של התורה.

סעיף י"א אנחנו מצהירים בזאת שעל הצלב העלה ישוע המשיח את עצמו ככפרה
שסיפקה את דרישות תורת אלוהים כחלופה להענשת כל אלו
שנתן לו האב. בזאת ריצה אותם המשיח לאלוהים האב, הסיט אל
עצמו את זעם האב וקם כמנצח שמכריע את החטא, המוות והשטן¹¹.
אנחנו מכחישים את הטענה שמות ישוע המשיח היה משום תשלום כופר
לשטן. אנחנו מכחישים את הטענה שמות ישוע המשיח היה משום
דוגמה בלבד, ניצחון על השטן בלבד או הפגנה בלבד של שלטונו
המוסרי של אלוהים בעולם.

סעיף י"ב אנחנו מצהירים בזאת שחטאינו מיוחסים למשיח, וצדקתו מיוחסת לנו
באמונה¹².

אנחנו מכחישים את הטענה שאלוהים מתעלם מחטא ונמנע מלהעניש
עליו. אנחנו מכחישים את הטענה שהציות הפעיל של המשיח אינו
מיוחס לנו.

סעיף י"ג אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח קם ביום השלישי מהמתים
ושנראה, הוא בגופו, על-ידי רבים¹³.

¹⁰ כִּי כָשֶׁם שֶׁבְּגִלְלַי אֵי-צִיּוּתוֹ שֶׁל אָדָם אֶחָד נַעֲשׂוּ הַרְבֵּים לְחוֹטְאִים, כֵּן גַּם בְּגִלְלַי צִיּוּתוֹ שֶׁל הָאֶחָד יַעֲשׂוּ הַרְבֵּים לְצַדִּיקִים (אל הרומים ה 19). ראו גם מתי ג 15; יוחנן ח 29; האיגרת השנייה אל הקורינתים ה 21; פיליפים ב 8; עברים ה 8.

¹¹ הָאֱלֹהִים שָׁם אוֹתוֹ לְכַפֵּרָה בְּדָמוֹ, כִּפְרָה עַל יִסוּד אֲמוּנָה. כִּלְזֶה כְּדֵי לְהַרְאוֹת אֶת הַצְּדָקָה שֶׁל אֱלֹהִים בְּכֵן שֶׁבְּאֶרֶץ רוּחוֹ פָּסַח עַל חַטְאֵי הָעֶבֶר, וּלְהַרְאוֹת אֶת צְדָקְתוֹ בְּזִמְנוֹ הַזֶּה: שְׁהוּא צְדִיק וּמְצַדִּיק אֶת בְּנוֹ אֲמוּנָתוֹ יִשׁוּעַ (רומים ג 25-26) ראו גם ישעיה נג; רומים ה 6, 8, 10 ו 1, 4 ז 34, יד 9, 15; האיגרת הראשונה לקורינתים טו 3; אפסים ה 2); האיגרת הראשונה לתסלוניקים ה 10; האיגרת השנייה לטימותיאוס ב 11; עברים ב 14, 17, ט; האיגרת הראשונה של פטרוס ב 24, ג 18; האיגרת הראשונה של יוחנן ב 2, ג 8, ד 10.

¹² אֵת זֶה אֲשֶׁר לֹא גָדַע חַטָּאת עֲשֵׂה לְחַטָּאת בְּעֲדָנוּ, כְּדֵי שְׁאֲנִי נִלְבָּשׁ אֶת הַצְּדָקָה שֶׁל אֱלֹהִים בּוֹ (האיגרת השנייה לקורינתים ה 21). ראו גם מתי ה 20; רומים ג 21-22, ד 11, ה 18; האיגרת הראשונה לקורינתים א 30; האיגרת השנייה לקורינתים ט 9; אפסים ו 14; פיליפים א 11, ג 9; עברים יב 23.

¹³ מִסְרְתֵי לָכֶם בְּרֹאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה מֵה שָׁגַם קְבֻלָּתִי, שֶׁהַמְּשִׁיחַ מֵת בְּעֵד חַטְאֵינוּ, לְפִי הַפְּתוּבִים; נִקְבַּר וְקָם לְתַחִיָּה בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, לְפִי הַפְּתוּבִים; וְנִרְאָה אֵל כִּיפֵא וְאַחַר כֵּן אֵל הַשְּׁנַיִם עֶשְׂרֵי. אַחֲרֵי כֵן נִרְאָה בְּבֵית אַחַת אֵל יוֹתֵר מִחַמֵּשׁ מְאוֹת אַחֲרֵים (האיגרת הראשונה לקורינתים טו 3-5). ראו גם ישעיה נג; מתי טז 21, כו 32, ח 10-11; יוחנן כא 14; מעשי השליחים א 9-11, ב 25, ג 32, ד 15, ה 26, ו 10, ז 30, ח 40; רומים ד 24-25, ו 9-10; אפסים א 8-10.

הצהרת צוות ליגוניר על אודות המשיח | הצהרות והכחשות

אנחנו מכחישים את הטענה שרק נראה היה שישוע המשיח מת, שרוחו שרדה אחרי המוות, ושתחייתו לא הייתה אלא דמיון מצד חסידיו.

סעיף י"ד אנחנו מצהירים בזאת שבתחיית המשיח מהמתים, עלייתו למרום ומושבו לימין אלוהים האב, ישוע המשיח הוא ביכורי הקמים מהמתים, שניצח את החטא ואת המוות ושגם אנחנו, מאוחדים עמו, נקום מן המתים¹⁴.

אנחנו מכחישים את הטענה שגופו המפואר של המשיח לאחר תחייתו היה אחר מזה שהונח בקבר. אנחנו מכחישים את הטענה שתחייתו העתידית אינה אלא תחיית רוחנו, בלא הגוף.

סעיף ט"ו אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח עלה לכס מלכותו בשמיים, לימין אלוהים האב, שהוא כעת מולך וכי ישוב לארץ בגלוי, בכוח ובכבוד¹⁵. אנחנו מכחישים שישוע המשיח טעה באשר למועד שובו.

סעיף ט"ז אנחנו מצהירים בזאת שבחג השבועות העניק ישוע המשיח את רוחו, שהוא מושל כעת על הכול, מפגיע בעד כל מי שהאב נתן לו ובונה את קהילתו, שהוא ראשה האחד והיחיד¹⁶. אנחנו מכחישים את הטענה שישוע המשיח הסמיך את הבישופ של רומא לשמש כמחליפו, או שייתכן כי מישוהו מלבד ישוע המשיח יהיה ראש הקהילה.

סעיף י"ז אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח ישוב בכבוד לשפוט את העמים, יכריע סופית את כל אויביו, יביא כליה על המוות ויביא שמיים וארץ חדשים שבהם ינהל ממלכת צדקה¹⁷.

¹⁴ אבל כַּעַת הַמְּשִׁיחַ קָם מִן הַמֵּתִים, בַּפְּגִי כִּל יִשְׁגִי עִפְרָא... "אִיֵּה עֶקְרָךְ מִנְתָּ? אִיֵּה נִצְחֹנְךָ מִנְתָּ?" (האיגרת הראשונה לקורינתים טו 20, 55). ראו גם רומים ה 10, 1, 4, 8, 11, 9; האיגרת הראשונה לקורינתים טו 23; האיגרת השנייה לקורינתים א 9, 10-11; אפסים ב 6; קולוסים ב 12; האיגרת השנייה לתסלוניקיים ב 13; עברים ב 9, 14; האיגרת הראשונה של יוחנן ג 14; התגלות יד 14, כ 14.

¹⁵ שְׁאֵלוּ אוֹתוֹ הַנְּאֻסִּים: "אֲדוֹנֵנוּ, הֲאֵם בְּזִמְנוֹן הַזֶּה תָּשִׁיב אֶת הַמְּלָכוֹת לְיִשְׂרָאֵל?" עֲנֵה לָהֶם: "לֹא לָכֶם לְדַעַת עֵתִים וְזִמְנִים שֶׁקָּבַע הָאֵב בְּסִמְכוֹתוֹ שֶׁלוֹ. אֲבָל בְּבוֹא עֲלֵיכֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ תִּקְבְּלוּ כֹחַ וְתִהְיֶי עֲדֵי הַן בִּירוּשָׁלַיִם וְהֵן בְּכָל יְהוּדָה וְשׁוֹמְרוֹן. עַד קִצְהַ הָאָרֶץ." אַחֲרֵי שֶׁאִמַר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִשָּׂא מֵעַלְיָהֶם בְּעוֹדָם מִסְתַּפְּלִים, וְעַתָּה נִטַּל אוֹתוֹ מִנְּגַד עֵינֵיהֶם. עוֹדָם מְבִיטִים הַשְּׂמִימָה בְּעֵלְיָתוֹ, וְהִנֵּה שְׁנֵי אַנְשִׁים לָבֹנִי לָבֹן נֶאֱבָדוּ לִידָם וְאָמְרוּ: "אֲנֵשֵׁי הַגְּלִיל, לָמָּה אַתֶּם עוֹמְדִים וּמְסַתַּפְּלִים אֶל הַשְּׂמִימָה? יִשׁוּעַ זֶה אֲשֶׁר נִשָּׂא מֵעַלְיָהֶם הַשְּׂמִימָה - בּוֹא יָבוֹא בְּאוֹתוֹ אִפְּן שֶׁרְאִיתֶם אוֹתוֹ עוֹלָה לְשָׁמַיִם (מעשי השליחים א 11-6). ראו גם לוקס כד 50-53; מעשי השליחים א 22, ב 33-35; אפסים ד 8-10; האיגרת הראשונה לטימותיאוס ג 16.

¹⁶ אֵת הַכֹּל שֶׁתַּחַת רַגְלָיו וְנָתַן אוֹתוֹ לְקַלְהָה לְרֵאשִׁי עַל כָּל (אפסים א 22). ראו גם מעשי השליחים ב 33; האיגרת הראשונה לקורינתים א 3-5; אפסים ד 15, ה 23; קולוסים א 18.

¹⁷ הוּא צָנָה עֲלֵינוּ לְהַכְרִיז לָעַם וְלְהַעֲדֵי כִי אוֹתוֹ שֶׁם הָאֱלֹהִים לְשׁוֹפֵט הַחַיִּים וְהַמֵּתִים (מעשי השליחים י 42). ראו גם יוחנן יב 48, ד 3; מעשי השליחים ז 7, יז 31; האיגרת השנייה לטימותיאוס ד 1, 8.

אנחנו מכחישים את הטענה שהמשיח שב בשנת 70 לספירה ושכל הנאמר על בואו העתידי ועל מה שילוה את בואו אינם אלא סמל.

סעיף י"ח אנחנו מצהירים בזאת שהמאמינים בשם ישוע המשיח יתקבלו בברכה אל מלכותו הנצחית, ומי שאינם מאמינים בו יסבלו עונש נצחי בגיהנום¹⁸.

אנחנו מכחישים את הטענה שכל בני האדם ייושעו. אנחנו מכחישים את הטענה שהמתים בלא אמונה בישוע המשיח יושמדו ולא יהיו עוד.

סעיף י"ט אנחנו מצהירים בזאת שכל מי שנבחרו בישוע המשיח לפני ייסוד היקום, והמאוחדים איתו באמצעות אמונה, זוכים להתחברות איתו ואיש עם רעהו. אנחנו מצהירים בזאת שבישוע המשיח אנחנו זוכים לכל הברכות הרוחניות, כולל הצדקתנו, אימוצנו למשפחת אלוהים, קידושו והכבוד השמור לנו¹⁹.

אנחנו מכחישים את הטענה שניתן להפריד בין ישוע המשיח לבין פעולתו המושיעה. אנחנו מכחישים את הטענה שניתן להיושע בזכות ישוע המשיח בכל דרך שהיא אלא רק באמצעותו. אנחנו מכחישים את הטענה שניתן להיות מאוחדים עם ישוע המשיח בלא להיות מאוחדים עם גופו, הקהילה.

סעיף כ אנחנו מצהירים בזאת שאדם נצדק באמצעות אמונה בלבד, שאלוהים מזכה אותנו מאשמת החטא מכוח חסדו בלבד, באמצעות אמונתנו בפועל של ישוע המשיח בלבד, בלא זכאות או מעשה מצדנו. אנחנו מצהירים בזאת שהמכחיש שאדם נצדק באמצעות אמונה בלבד, מכחיש את הבשורה²⁰.

¹⁸ בְּרֵן הָאָדָם יִשְׁלַח אֶת מְלֵאכָיו וְיִלְקְטוּ מִמִּמְלַכְתּוֹ אֶת כָּל הַפְּסֻלֹת וְאֶת כָּל עוֹשֵׂי הָרָשָׁע, וְיִשְׁלִיכוּ אוֹתָם אֶל תֵּנוּר הָאֵשׁ. שָׁם יִהְיוּ הַיְלָלָה וְחֲרוֹק הַשָּׁנִים. אַז יִזְהָרוּ הַצְּדִיקִים כְּשֶׁמֶשׁ בְּמִמְלַכְתּ אֲבִיהֶם. מִי שֶׁאֲזַנִּים לוֹ, שֶׁיִּשְׁמַע (מתי יג 41-43). ראו גם ישעיה כה 6-9, סה 17-25, סו 21-23; דניאל ז 13-14; מתי ה 29-30, י 28, יח 8-9; מרקוס ט 42-49; לוקס א 33, יב 5; יוחנן יח 36; קולוסים א 13-14; האיגרת השנייה לתסלוניקים א 5-10; האיגרת השנייה לטימותיאוס ד 1, 18; עברים יב 28; האיגרת השנייה של פטרוס א 11, ב 4; התגלות כ 15.

¹⁹ בְּרוּחַ אֲחַת הַטְּבַלְנִי פְלָנוּ לְגוֹף אֶחָד, וְהַדִּים פִּינּוּים, עֲבָדִים כְּבִינֵי חוֹרִין, וְכָלְנוּ הִשְׁקִינוּ רוּחַ אֶחָד (האיגרת הראשונה לקורינתים יב 13). ראו גם יוחנן יד 20, טו 6-4, רומים ו 11-1, ח 1-2, האיגרת הראשונה לקורינתים א 30-31, ו 15-20, י 16-17, יב 27, האיגרת השנייה לקורינתים ה 17-21, גלטים ה 25-29, אפסים א 3-10, 22-23, ב 1-6, ג 6, ד 6, 15-16, ה 23, 30, קולוסים א 18, ב 18-19.

²⁰ לְאַחַר שֶׁהִצְדַּקְנוּ עַל סִמְךָ אֲמוּנָה יֵשׁ לָנוּ שְׁלוֹם עִם אֱלֹהִים הוֹדוּת לְאֲדוֹנֵינוּ יִשְׁעַת הַמְּשִׁיחַ (רומים ה 1). ראו גם לוקס יח 14; רומים ג 24, ד 5, ה 10, ח 4, י 10; האיגרת הראשונה לקורינתים ו 11; האיגרת השנייה לקורינתים ה 19, גלטים ב 16-17, ג 11, ד 24, ה 4; אפסים ג 7; טיטוס ג 7, 5.

הצהרת צוות ליגנויר על אודות המשיח | הצהרות והכחות

אנחנו מכחישים את הטענה שאנחנו נצדקים באמצעות ברכה רוחנית המיוחדת או מוענקת להווייתנו. אנחנו מכחישים את הטענה שאנחנו מוצדקים רק לאחר שנעשינו צדיקים מעצם הווייתנו. אנחנו מכחישים שהצדקתנו תלויה בהווה או שתהיה אי פעם תלויה בנאמנותנו.

סעיף כ"א אנחנו מצהירים בזאת שאלוהים, בכוח רוח הקודש ובהתבסס על פועלו של ישוע המשיח, משחרר אותנו מכוח שלטונו של החטא, מייחד אותנו לאלוהים ומקדש אותנו על-ידי כך שהוא מעצב בנו עוד ועוד מצלם בנו. אנחנו מצהירים שפעולה זו, הנקראת פעולת הקידוש, היא פעולה של חסד מצד אלוהים, ממד בלתי נפרד מהצדקתנו, אף שהיא שונה מהצדקה. אנחנו מצהירים בזאת שאיננו סבילים בתהליך קידושנו אלא שמוטלת עלינו החובה לעשות שימוש באמצעים השונים שחסד אלוהים משתמש בהם, בעודנו מתאמצים למות ביחס לחטא ולנהל את חיינו תוך ציות לה'²¹.

אנחנו מכחישים את הטענה שאדם נצדק בלי שיניב מיידית מפרי אחדותו עם המשיח בתהליך הקידוש. אנחנו מכחישים את הטענה שמאמץ מצדנו לעשות את הטוב מקנה לנו זכות להיצדק, אף שאנו מכירים בכך שמאמצים כאלו כשלעצמם רצויים בעיני אלוהים. אנחנו מכחישים את הטענה שמאבקנו בחטא השוכן בנו יחדל בעודנו חיים עלי אדמות, אף שהחטא איבד את כוח שלטונו עלינו.

סעיף כ"ב אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח הוא המתווך היחיד בין אלוהים לאלו שאלוהים האב נתן לו. אנחנו מצהירים על תפקידו של ישוע המשיח כנביא, ככוהן וכמלך גם בהיותו עלי אדמות וגם כעת, ביושבו לימין הגבורה ובהיותו מפואר בכבוד. אנחנו מצהירים שישוע המשיח נמשח על-ידי רוח הקודש כדי למלא משרה זו, שאליה הוא נקרא על-ידי אלוהים האב²².

²¹ בְּרוּך הָאֱלֹהִים אֲבִי אֲדֹנָי; שְׁמוֹת הַמְּשִׁיחִי, אֲשֶׁר בָּרַךְ אוֹתָנוּ בְּכָל בְּרָכָה רוּחִינִית בְּשָׁמַיִם, בְּמִשְׁיחִי, כְּשֶׁם שֶׁבָּחַר אוֹתָנוּ בּוֹ בְּטָרְם הַיְסֹד תִּבְלִי, לְהִיּוֹת קְדוֹשִׁים וּבְגֵלֵי דַפְּי לְפָנָיו בְּאַהֲבָה (אֲפָסִים א 3-4). ראו גם יוחנן ז' 17; מעשי השליחים כ 32; רומים ו 5-6, 14; ח 13; האיגרת הראשונה לקורינתים ו 11; האיגרת השנייה לקורינתים ז 1; גלטים ה 24; אֲפָסִים ג 16-19, ד 23-24; פִּילִיפִּים ג 10; קוֹלוֹסִים א 10-11; האיגרת השנייה לתסלוניקיים ב 13; עבריים יב 14.

²² הֵן אֶחָד הָאֱלֹהִים, וְאֶחָד הַמְּתוּוָךְ בֵּין אֱלֹהִים לְבָנֵי אָדָם - הָאֶדָם הַמְּשִׁיחִי שְׁמוֹעַ (האיגרת הראשונה לטימותיאוס ב 5). ראו גם איוב לג 23-28, לוקס א 33, יוחנן א 1-14, יד 6, מעשי השליחים ג 22, קולוסים א 15, עבריים א 4-1, ה 5-6, ט 15, יב 24.

אנחנו מכחישים את הטענה שאלוהים התגלם או יתגלם בעתיד, מלבד הפעם האחת שבה התגלם כאשר הבן היה לאדם. אנחנו מכחישים את הטענה שהיו או יהיו מתווכים אחרים לישועה מלבד האדון ישוע המשיח. אנחנו מכחישים את הטענה שתיתכן ישועה אלא מייד ישוע המשיח.

סעיף כ"ג אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח, כנביא הראשון במעלה של אלוהים, היה גם הנושא וגם המושא של נבואות התנ"ך. אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח הוא שגילה לעולם מהו רצון אלוהים ודיבר על אירועים עתידיים, ושהוא עצמו התגשמות הבטחות אלוהים²³.

אנחנו מכחישים את הטענה שישוע שגה או נתן ביטוי לדבר כלשהו שלא היה נכון, שכשל או שייכשל בהגשמת כל הנאמר עליו בנבואות התנ"ך והברית החדשה.

סעיף כ"ד אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח הוא כוהננו הגדול הנעלה על הכול על-פי דברת מלכיצדק, שהוא הקריב את הקורבן המושלם ביותר כאשר הקריב את עצמו למעננו ובמקומנו, ושהוא ממשיך להפגיע בעדנו לפני האב. אנחנו מצהירים בזאת שישוע המשיח הוא הנושא והנשוא של הקורבן המכפר הנעלה על הכול²⁴.

אנחנו מכחישים את הטענה שעקב היות ישוע משבט יהודה ולא משבט לוי, אין הוא יכול לשמש לנו ככוהן. אנחנו מכחישים את הטענה שבמיסה הרומית-קתולית ישוע המשיח הוא קורבן מתמיד, ושהוא משמש לנו במסגרת זו ככוהן, גם אם אין המדובר בקורבן דם. אנחנו מכחישים את הטענה שישוע המשיח היה לכוהן רק

²³אני יודע שבבלי דעת פעלתם, כמו שפעלו מנהיגים. אך אלהים קים בדרך זאת את אשר הודיע מקדם בפי כל הנביאים - שמשווחו יסבל. לכן התחרטו ושיבו בתשובה כדי שישווחו חטאיכם, למען יבואו ימי רוחה מלפני אדני והוא ישלח את אשר יעד לכם מקדם, את המשיח ישוע, אשר צריך שיקבלו אותו השמים עד ית השבת הכל לתקונו, דבר שאלהים דבר מעולם בפי נביאיו הקדושים. הן משה אמר אל אבותינו: "נביא יקים לכם יהיה אלהים מקרב אחיכם, כמוני; אליו תשמעון ככל אשר ידבר אליכם" (מעשי השליחים ג 17-22). ראו גם מתי כ 17, כד 3, כו 31, 34, 64; מרקוס א 14-15; לוקס ד 18-19, 21; יוחנן יג 36, כא 22; האגרת הראשונה לקורינתים א 20; עברים א 2; התגלות יט 20.

²⁴המשיח לא נכנס אל מקדש אשר נעשה בידי אדם ואשר הוא בנאותה של האמת, כי אם בא אל עצם השמים להראות עתה בעדנו לפני האלהים. אך לא בא להקריב את עצמו פעמים רבות, פכהן הגדול הנכנס שנה בשנה אל מקדש אדם אשר אינו דמו. שאם כן, היה צריך לסבל פעמים רבות מאז הניסד תבל. אבל כעת נגלה פעם אחת, בקץ העולמים, להסיי את החטא בקרבן עצמו. וכשם שנגזר על בני אדם למות פעם אחת ואחרי כן המשפט. כך גם המשיח, אחרי שהקרב פעם אחת לחטאת חטאי רבים, יופיע שנית שלא לענן החטא - למחפים לו לישועה (עברים ט 24-28). ראו גם יוחנן א 36, יט 28-30; מעשי השליחים ח 32; האגרת הראשונה לקורינתים ה 7; עברים ב 17-18, ד 14-16, ז 25, י 12, 26; האגרת הראשונה של פטרוס א 19; התגלות ג 6, 8, 12-13, 16, 11, 9-10, 14, 17, 1, ח 1, יב 1, יג 8, טו 3.

כאשר עלה לשמיים, וכי לא היה כזה בהיותו עלי אדמות.

אנחנו מצהירים בזאת שישוע מולך מלוכה מוחלטת על הטבעי והעל-טבעי, כעת ולעולמי עולמים²⁵.

אנחנו מכחישים את הטענה שמלכות המשיח אינה אלא מלכות מדינית בדומה למלכויות העולם הזה. אנחנו מכחישים את הטענה שבעלי שררה בעולם הזה אינם חבים לו דין וחשבון על מעשיהם.

סעיף כ"ה

אנחנו מצהירים בזאת שאחרי שיכניע המשיח את כל אויביו, הוא ימסור את המלכות לאלוהים האב. אנחנו מצהירים בזאת שבשמיים ובארץ החדשים, ה' יהיה עם כל הנושעים, המאמינים יראו את המשיח פנים אל פנים, יידמו לו וייהנו ממנו לעולמי עולמים²⁶.

אנחנו מכחישים את הטענה שקיימת לאנושות כל תקווה אחרת, או שקיים כל שם אחר שבו ניתן למצוא ישועה מלבד בשמו של ישוע המשיח, ובו בלבד.

סעיף כ"ו

---

²⁵עָלִיו לְמַלְאָךְ עַד כִּי יָשִׁית אֶת כָּל אוֹיְבָיו תַּחַת רַגְלָיו (האיגרת הראשונה לקורינתים טו 25). ראו גם תהלים קי; מתי כח 18-20; לוקס א 32, ב 11; מעשי השליחים ב 25, 29, 34, ד 25, יג 22, 34, 36, טו 16; רומים א 3; האיגרת השנייה לטימותיאוס ב 8; עברים ד 7; התגלות ג 7, ה 5, כב 16.

²⁶אֲחֵרֵי כֵן הִקְוָה, פָּאֶשֶׁר יִמְסֹר לְאֱלֹהִים הָאָב אֶת הַמְּלֻכּוֹת לְאַחַר שֶׁיִּבְטֹל כָּל מְמוֹשֵׁל וְכָל סִמְכוֹת וְשִׁלְטוֹן. כִּי עָלִיו לְמַלְאָךְ עַד כִּי יָשִׁית אֶת כָּל אוֹיְבָיו תַּחַת רַגְלָיו. הָאוֹיֵב הָאֲחֵרוֹן שֶׁיִּמְנָר הוּא הַמָּוֶת, שֶׁכֵּן הָאֱלֹהִים שֶׁתְּהֵאֵל תַּחַת רַגְלָיו. וּבְאַמְרוֹ שֶׁהִכֵּל הַיִּשָּׁת תַּחְתָּיו, בָּרוּר כִּי הַשָּׁת אֶת הַכֹּל תַּחְתָּיו אֵינְנוּ בְּפִלְל הָאָה. וְכַאֲשֶׁר הִכֵּל יוֹשֵׁת תַּחְתָּיו, אִזּ גַּם הַבֶּן עֲצָמוֹ יִהְיֶה כְּפוּי לְמִי שֶׁשֵּׁת תַּחְתָּיו אֶת הַכֹּל, לְמַעַן יִהְיֶה הָאֱלֹהִים הַכֹּל בְּכֹל (האיגרת הראשונה לקורינתים טו 24-28). ראו גם ישעיה סה 17, סו 22; פיליפים ב 9-11; האיגרת השנייה של פטרוס ג 13; האיגרת הראשונה של יוחנן ג 2-3; התגלות כא 5-1, כב 5-1.

דברי הסבר

לצד הצעות
לשימוש
בהצורה

יום אחד תהדהד בארץ הקריאה: יְשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ הוּא הָאָדוֹן (פיליפים ב 11). קביעה קצרה זו גדושה משמעות. האומר שישוע הוא המשיח אומר כי הוא זה שה' משח, שהוא המשיח המובטח אשר לו קיוו בני ישראל זמן כה רב.

האומר שישוע המשיח הוא האדון אומר כי הוא אלוהים במלוא משמעות המילה. היות המשיח לאדם היא פלא שאין כמותו, סוד מדהים. אלוהים לבש בשר, נהיה לאדם. הפונה אל ה' בשם יְשׁוּעַ בעצם אומר כי ישוע הוא המושיע האחד והיחיד. הוא בא לעולם במטרה להושיע את עמו מחטאיהם (מתי א 21).

יְשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ הוּא הָאָדוֹן. זו הצהרה - הצהרת אמונה קצרה. הצהרה זו מלמדת מה אנחנו מאמינים על אודות המשיח. יש שאומרים כי גם פסוק 16 בפרק ג של האיגרת הראשונה לטימותיאוס עשוי להיות הצהרת אמונה, שכן הדברים נאמרים שם במקצב שירי, והם מסכמים את מה שיש לאמור על המשיח כאדם:

הַתְּגָלָה בְּבֶשֶׁר,
נִצְדָק בְּרוּחַ, נִרְאָה לְמַלְאָכִים,
הֶגְד בְּגוֹיִם, הֶאֱמַן בְּעוֹלָם,
הֶעֱלָה לְמָרוֹם בְּכָבוֹד.

תבנית הדברים כפי שאלו מופיעים במקרא חשובה. כשהקהילה הקדומה הקימה ועידות שהפיקו הצהרות אמונה, היא לא המציאה אמצעי חדש להצגת אמונתה. היא פעלה בהתאם למסורת שבכתבי הקודש.

עם הזמן התעוררו שאלות, והקהילה הקדומה נקטה עמדות. יתרה מכך, רבים חושבים שהקהילה נדחקה לחבר הצהרות אמונה גם בגלל צורך שחשה למסד ליטורגיה או לוודא שעבודת האלוהים שלה תהיה טהורה. דברים אלו אמורים במיוחד באשר למה שאמרה על אודות המשיח. האמת המרכזית והנחוצה שנוגעת לישוע ולפועלו, שימשה לאורך הדורות סימן ההיכר העיקרי של המשיחיות.

מחברי הברית החדשה עצמם נאבקו בדעות מוטעות באשר למהות הווייתו של המשיח ולפועלו (Christology). במאות הראשונות קמו קבוצות שונות שקראו תיגר על האמונה באנושיות המשיח. קבוצה אחת, חסידי הדוקטיסטים (the Docetists) טענו שישוע היה אדם למראית עין בלבד. תורות שקר אחרות, ביניהן תורתו של אריוס (Arianism) כפרו באלוהותו המלאה של המשיח. על-פי תורות אלה הוא היה נחות באלוהותו בהשוואה לאלוהים האב. קבוצות שקמו מאוחר יותר

טעו כאשר ניסו להסביר כיצד שני הטבעים, האנושי והאלוהי, מאוחדים באישיותו האחת של ישוע.

הקהילה הקדומה נענתה לאתגרים אלו ולטעויות הקשורות אליהם בכך שכינסה ועידות, ואלה חיברו הצהרות אמונה שסיכמו את הנאמר בכתבי הקודש באשר לאמיתות מרכזיות של האמונה המשיחית. הצהרות אלה הן מורשת עשירה שהועברה מדור לדור. כך יכולים אנחנו היום להיעזר בהצהרות כמו הצהרת השליחים, הצהרת ניקאה והצהרת קלקדון. הצהרות אלה מסמנות גבולות. הן מותחות קו ברור בין נאמנות לכתובים לבין סטייה מהנאמר בהם.

הצהרות אלה שימשו גם לחזק את הקהילה. הן שימשו ביד אלוהים, בחסדו ובריבונותו, להנחות את המאמינים להכרזה נאמנה של הבשורה. היום נוהגות קהילות רבות להשתמש בהן בעבודת האלוהים, ויש בכך משום עדות לערכן העכשווי. הצהרות אלה מזכירות לנו שהמשיח עומד במרכז תפיסת העולם התיאולוגית שלנו ובמרכז עבודת האלוהים שלנו. הן מאיצות בקהילה "להילחם למען האמונה שנמסרה אחת ולתמיד לקדושים" (יהודה 3).

על-אף זאת, הצהרות אמונה אלה אינן אלא רמז לפועל המשיח. הן אינן מבחירות את כל מרחב תכניה של הבשורה. בימי הרפורמציה חל קרע של ממש בגוף שראה את עצמו קהילת המשיח. שאלת המפתח נגעה לפועלו של המשיח: במילים אחרות, הוויכוח המרכזי התמקד בנושא ההצדקה באמונה בלבד, וזה מה שהצית את להבת הרפורמציה. הטוענים לאמונה נחלקו בין פרוטסטנטים לבין רומים-קתולים.

הפרוטסטנטים גרסו שהישועה היא באמונה בלבד (*sola fide*), בעוד הרומים-קתולים אימצו את הכרזות ועידת טרנטו (*The Council of Trent*), דחו את עמדת הפרוטסטנטים ועמדו על כך שישועה נובעת מאמונה בתוספת מעשיו של האדם. הרפורמציה גם הצביעה על שאלה חשובה נוספת: האם ישוע הוא ראש הקהילה, ראש וריבון לכול, או לאו?

יחדיו, הצהרות האמונה של הקהילה הקדומה ודגשים אלו של הרפורמציה, משמשים קווים מנחים לקהילה המבקשת להכריז בשורה הנאמנה לכתובים. הצהרות אלה, לצד ההצהרות שנוסחו על-ידי פרוטסטנטים כפרי של הרפורמציה ולצד חיבורי שואל-ומשיב (*catechisms*) שגובשו, מספקות נוסח מתומצת של האמונה, ובכך מספקות בהירות הן באשר לתכני אמונתנו והן באשר להכרזת הבשורה.

בכל הענווה, "הדבר נהיה בשר: הצהרת צוות ליגוניר על אודות המשיח" היא ניסיון לספק לקהילה בדורנו - ואם יברך ה', לדורות הבאים - הצהרה מתומצתת על אודות הוויית המשיח ופועלו, הצהרה השואבת מאוצרות העבר, הן מהצהרות האמונה הקדומות והן מהחשיבה התיאולוגית בימי הרפורמציה. אולי יהיה בהצהרה זו על כ"ו סעיפיה, לצד הכחשותיה, כדי לעורר את המשך הדיון והחשיבה בנושאים חשובים אלו הנוגעים למשיח. אולי אפילו יהיה בהצהרה זו כדי להועיל לקהילת המשיח. השתדלנו מאוד לוודא שנוסח הדברים יתאים לשימוש ציבורי בקהילה, כולל הכרזה משותפת. אנחנו שואפים לכך שכל מי שיקרא הצהרה זו יידע כי "ישוע המשיח הוא האדון".

ההצהרה

להצהרה שישה חלקים. הראשון משמש מבוא. מופיעים בו שני פעלים עיקריים: מצהירים, שמחים. בכתבי הקודש התגלה אלוהים וגילה לעולם את רצונו. על-אף זאת, עדיין יש "נסתרות" השמורות לה' בלבד (דברים כט 28). כשמדובר במפעל תיאולוגי, עלינו לזכור את מגבלות יכולותינו. משום כך אנחנו מתחילים בציון הסוד שבבשורה ובמופלאותה. המוקד העיקרי של הצהרה זו הוא בעובדה שאלוהים הבן היה לאדם, עובדה שאנחנו מתארים בקצרה במילים "אלוהים לבש בשר". מהות הווייתו של המשיח מובילה אותנו מיידית לפועלו ועל כן אנחנו חוגגים יחד את מעשה הישועה שהגשים.

החלק השני מדגיש את אלוהות המשיח ואת היותו של המשיח אחד משלוש אישיותות האחדות האלוהית, השווה לאחרות בכול. חלק זה מסתיים בכך שהוא חוזר על נוסח הצהרת קלקדון. מאז שהיה לאדם, המשיח היה ויהיה לעד שני טבעים בהוויה אישיותית אחת.

הסבר מורחב של משמעות היותו של המשיח לאדם (the incarnation), המופיע בחלק השלישי, מדגיש את אנושיותו של המשיח. הוא נולד. הוא עמנו אל (מתי א 23). בחלק זה אנחנו מצהירים על מה שנוגע למותו, קבורתו, תחייתו, עלייתו למרום ושובו העתידי. אלו העובדות הנוגעות לכך שהמשיח היה לאדם.

בחלק השלישי אנחנו דנים במשמעות התיאולוגית של עובדות אלה. חלק זה שואב מהתבוננות שהתבהרו מחדש בתקופת הרפורמציה. למעננו ציית ישוע בשלמות. הוא קיים את חוקי אלוהים (ציות פעיל) ונשא בעונש שהחוק מטיל (ציות סביל). הוא היה שה תמים ללא כל מום. הוא כיפר בעדנו בכך שהעלה את עצמו כקורבן חליפי. הוא פתר את הבעיה הדוחקת ביותר שעומדת בפני האנושות כולה: זעמו של אלוהים

קדוש בגלל חטאם של כל בני האדם. חלק זה מסתיים בציון העובדה שאשמת חטאינו יוחסה לו וצדקת המשיח יוחסה לנו (the doctrine of imputation). יש לנו שלום עם אלוהים אך ורק בגלל המעשה שהמשיח עשה למעננו. אנחנו לבושים גלימת צדקתו.

שלוש משרות המשיח (munus triplex) הן מסגרת מועילה לתיאור תמציתי של פועל המשיח. משרות הנביא, הכוהן והמלך היו נפרדות בתקופת התנ"ך, וכל אחת מהן למעשה שימשה לייצג את בני האדם לפני אלוהים ואת אלוהים לפני בני האדם. ישוע מאחד את השלוש, ומממש בשלמות את הכרוך בהן. בחלק זה של ההצהרה אנחנו דנים בפועל המשיח בעבר על הצלב ובפועלו כעת כמי שמפגיע בעדנו בעודו לימין אלוהים האב.

החלק האחרון חוזר על ההצהרה התמציתית, "ישוע המשיח הוא האדון". תיאולוגיה הנאמנה לכתובים תמיד מובילה להשתחוויה. מסיבה זו, ההצהרה מסתיימת בהלל. כאשר אנחנו עובדים את המשיח כאן ועכשיו, אנחנו מכינים את עצמנו לקראת פעילותו הנצחית.

כ"ו סעיפי ההצהרה

קביעות הצהרה זו הן פתח לחקר הוויית המשיח ופועלו. הן נועדו לעודד התעמקות בעושר הדברים הנאמרים בכתבי הקודש על המשיח ועל פועלו. כדי להקל עלינו, מובאות בזה כ"ו הצהרות והכחות. אל הצהרות צורפו סימוכין מהכתובים שהראשון שבהם מובא בשלמותו. חשיבות הסעיפים האלה מכרעת. הם קובעים את גבולות הנאמר בכתובים על הוויית המשיח ופועלו. סעיף א משמש מבוא ומצביע על כך שהמשיח היה לאדם.

סעיף ב מצביע על אלוהותו המלאה של המשיח. סעיפים ג-ה מצביעים על כך שיש למשיח שני טבעים בעודו אישיות אחת. סעיפים ו-ט מצביעים על אנושיות המשיח. סעיפים י-י"ב עוסקים בפועלו של המשיח. הם מתחילים בתורת הישועה ומסתיימים בציון שלוש משרות המשיח.

ההכחות המלוות את הצהרות חשובות עד מאוד. בדור סובלני זה, לא מקובל להעז להכחיש את מידת האמיתות שבתכני אמונתו של אדם כלשהו. סעיפי ההצהרה וההכחה הללו אינם ביטוי ליומרה שחצנית. הם מובאים בתקווה לעזור לקהילת המשיח להישאר בתוך הגבולות הבטוחים והפוריים של הנאמר בכתבי הקודש. בפסוק 9 באיגרת השנייה של יוחנן כתוב: כֹּל הַמְּחַקֵּק לְכֶתֶב וְאֵינּוּ עוֹמְדִים בְּתוֹרַת הַמְּשִׁיחַ, אֵין לוֹ אֱלֹהִים. השליח מדבר על אלו שמשגיגים את גבול הנאמר בכתובים

על הוויית המשיח ופועלו. בעוד כ"ו הסעיפים יחדיו מרחיבים בנושאים שבהם דנה הצהרת אמונה זו, כל אחד מהסעיפים עשוי להוביל אותנו להעמיק עוד יותר בנאמר בכתובים על אודות המשיח.

יש שבצדק ישאלו מדוע יש צורך בהצהרה שכזו. השאלה במקומה. היו לנו שלוש סיבות שבגללן בחרנו לנסח הצהרה זו: אנחנו מקווים שההצהרה תשמש את הקהילה המשיחית בימינו לעבודת אלוהים ולהוראה מאחר שהיא מתייחסת לכפירות קדומות ועכשוויות. אנחנו מקווים שההצהרה תספק לאלו העוסקים בשירות הבשורה אמצעי לזהות את השותפים האמיתיים שלהם לשירות זה. לבסוף, אנחנו רואים באופק זמנים מאתגרים ביותר הצפויים לקהילת המשיח, ואנחנו מקווים שהצהרת אמונה זו תזכיר לכולנו את עיקר הבשורה - את יופייה, את נחיצותה ואת חשיבותה המיידית. חשבו עמנו על שלוש סיבות אלה:

לעבודת אלוהים ולהוראה

בכל הענווה, ליגוניר מגישה הצהרת אמונה זו לקהילת המשיח. מזה דורות רבים נוהגים משיחיים להשתמש בהצהרות אמונה בעבודת האלוהים שלהם. אנחנו מקווים שהצהרה זו תשמש לאותה מטרה. הצהרות אמונה עשויות להועיל כאמצעי הוראה על-ידי כך שיעודדו התעמקות בתהומות העמוקים של הנאמר בכתבי הקודש. עוד אנחנו מקווים שהצהרה זו על כ"ו סעיפיה ועל הכחשותיה, ישרתו את הקהילה כקו מנחה לחקירה הולכת ומתרחבת, הולכת ומעמיקה. התובנות הנוגעות להוויית המשיח ולפועלו, נוגעות לעצם מהותה של הקהילה המשיחית ולחוסנה. כל דור חייב לשוב לחקור ולהתחייב מחדש לאמת שבכתובים באשר להוויית המשיח ופועלו. אנחנו מקווים שהצהרה זו תעזור בכך.

למען אחדות בבשורה

קיים מספר הולך וגדל של קהילות שאינן מאוגדות ושל ארגונים ותנועות. רבים מאלו פועלים לקידום הבשורה. לפעמים קשה לדעת לאן ניתן לפנות לשיתוף פעולה או להתאגדות. אולי תוכל הצהרה זו לשמש אמצעי לזהות אחים ואחיות במשיח ולהניח בסיס איתן לשיתוף פעולה למען הבשורה.

לעת כזאת

בעיר האוניברסיטאית אוקספורד הוקמה אנדרטה לזכר המתים על קידוש השם. אנדרטה זו מציינת את הקורבן העילאי שהעלו אחדים שפעלו למען הרפורמציה באנגליה, אנשים כמו תומאס קרנמר, ניקולאס רידלי ויו לאטימר. הם מסרו את גופם לשריפה בעודם מעידים על מהימנות אותן אמיתות קדושות שעליהן הצהירו

ושלהגנתן עמדו נגד הסטיות של הכנסייה הרומית. הם שמחו על שניתן להם לא רק להאמין במשיח, אלא גם לסבול למענו.

הם האמינו באמיתות בשורת ישוע המשיח, הכריזו אותו, עמדו על תוקפן, גוננו עליהן ואף סבלו למענן. רבים לאורך הדורות הצטרפו אליהם. רוב רובה של קהילת המשיח בעולם המערבי זכתה לחופש הדת. אפשר שהדור הנוכחי או זה שיבוא מיד אחריו, ייקרא לסבול למען אמונת המשיח. אין זה מן התבונה שלא להתכונן, ואין זה מן התבונה להותיר את הדור הבא בלא שהכנו אותו לבאות.

אכן, נכון להאמין באמיתות אלה על אודות הוויית המשיח ופועלו, להצהיר עליהן, להגן עליהן ולסבול למענן. החיים הם במשיח.

היה רגע בחיי המשיח עלי אדמות כאשר זנחו אותו ההמונים והוא נותר עם תלמידיו בלבד. בהזדמנות זו הוא שאל אותם אם הם מתכוונים לפנות לו עורף. פטרוס השיב בשם הקבוצה כולה: "אֲדֹנָי, אֵל מִי נִלְאָ? דַּבְּרֵי חַיֵּי עוֹלָם עִמָּךְ, וְאַנְחֵנוּ הָאֲמֵנוּ וְיִדְעֵנוּ שְׁאֵתָה קְדוֹשׁ הָאֱלֹהִים" (יוחנן ו 68-69). זמן קצר לאחר מכן התגנב ספק לליבו של אחד מהשנים עשר: ישוע נצלב ונקבר. היו שהעידו שהמשיח קם, אבל תומא הטיל ספק. ואז הופיע ישוע. תומא נגע בפצעי המשיח, אותם פצעים שסבל לכפרת חטאינו, ואמר, "אֲדֹנָי וְאֱלֹהֵי!" (יוחנן כ 28).

בזאת אנחנו מאמינים. את זאת אנחנו מצהירים.